

Otázky a otazníky

Eva Dragomirecká

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

ambicí každého odborného periodika je poskytovat prostor pro odbornou diskusi, prezentaci názorových rozdílů a kritické zhodnocení světa idejí, v jejichž rámci uvažujeme, jakož i způsobů, kterými vstupujeme do reálného světa, abychom tyto ideje (koncepty a principy) aplikovali.

Předkládané číslo snad tento cíl naplňuje, vždyt již názvy sdělení obsahují otazníky či otázky v míře vyšší než náhodné. Radka Janebová se ve svém sdělení zabývá problémem „Kdy je legitimní vykonávat v sociální práci kontrolu“ a předkládá promyšlenou kategorizaci takovýchto situací, která je metodickou pomůckou pro praxi i systematickým podkladem pro další úvahy o tématu kontroly v sociální práci. Pavol Frič se spolupracovníky ve svém příspěvku o „Zabezpečení na stáří: koncept rizik a strategií jejich eliminace“ problematizuje samotný koncept úspěšného stárnutí, resp. ukazuje jej jako sociální konstrukt, který podstatně určuje vnímání rizik stáří a výběr prostředků, jak tato rizika eliminovat.

V historickém náhledu Pavly Kodymové na odborné praxe při studiu sociální práce na území ČR polemiku neočekáváme, vždyt historie je objevování a zpřítomnění události uplynulých a neměnných, ale přesto se nabízí otázka, zda bychom se neměli učit více z vlastní tradice a zda vůbec dosahujeme tak promyšlené spolupráce vzdělávacích institucí s praxí, jak tomu bylo v případě sociálních klinik. Zuzana Truhlářová nazvala svůj příspěvek „Pregraduální vzdělávání v sociální práci v ČR — možné otazníky“ a otevírá problém vskutku zásadní. Je logické, aby v situaci, kdy v praxi chybí vzhledem k probíhajícím sociálním reformám tisíce kvalifikovaných sociálních pracovníků, vysoké školy omezovaly počty přijímaných studentů do oboru sociální práce, což ústí v dlouhodobý razantní pokles absolventů sociální práce? Je perspektivní šetřit na vzdělávání tohoto oboru natolik, že to neumožňuje náležitě realizovat praxe, limituje výzkum a vede to k odchodu nebo přetížení kvalitních pedagogů? Vzdělávání v oboru sociální práce se věnuje také příspěvek Evy Křížové a Jaroslavy Štastné, který svým způsobem navazuje na obě předchozí práce, protože ukazuje možnost, jak zkvalitnit praktickou výuku vybudováním databáze případových studií.

Igor Tomeš s Marcelou Malou explicitně polemizují s představou, že deinstytucionalizace znamená plošné rušení ústavů a jejich nahrazení domácí péčí, a na základě zkušeností ostatních vyspělých zemí a demografického vývoje předkládají reálnější model sdílené dlouhodobé péče, v jehož rámci státy přijímají svůj díl odpovědnosti za kvalitní péči o osoby se sníženou soběstačností. Příspěvek Matěje Lejsala a Karolíny Hrdé to ukazuje na příkladu kvalitní sociální služby ve sdělení „Principy fungování multidisciplinárního týmu v pobytové sociální službě — zkušenosti z domova pro seniory Sue Ryder“.

Práce Evy Křížové „Zdravotní sebek péče jako aktivita sociální práce — příspěvek aromaterapie k integrativnímu pohledu na zdravotně-sociální služby pro seniory“

vzbudila polemiku ještě před otištěním. Patří alternativní terapie do vědy založené na důkazech? Jsou snad součástí sociální práce? Po přečtení článku zjistíte, že otázky nejsou formulovány správně. Aromaterapie zde není náhražkou nebo součástí léčby, ale aktivizační činností, prostředkem sdílení příjemných prožitků, vzájemného dávání a přijímání.

Zbývá varovat čtenáře, že ani téma publikace o ženách bezdomovkyních (Naděje je na druhém břehu: životy pražských žen bez domova, recenze Daniely Vodáčkové) není podáno jednoduchým generalizujícím způsobem, a dokonce i čerstvé absolventky Dana Lauerová a Lenka Holasová ve svých pracích prokazují zneklidňující schopnost zabývat se tím, co bylo dosud přehlíženo.

Závěrem děkujeme všem přispěvatelům a recenzentům, kteří s námi toto číslo vytvořili, a vyzýváme vás všechny, abyste se naším prostřednictvím podělili s odbornou obcí o své otázky a kritické náhledy.